7/1253

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Araştırma Planlama ve Koordinasyon
Kurulu Başkanlığı

SAYI : KDD.SÖ.1.01/ 5403 ..../10/2003
KONU: Yazılı Soru Önergesi

24 EKİM 2003

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 14.10.2003 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/1253-3196/12072 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan Kırklareli Milletvekili Mehmet S.KESİMOĞLU'na ait 7/1253-3196 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımız görüşleri ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sami GÜÇLÜ
Bakan

EKLER:
EK-1 Görüş (1 adet- 2 sayfa)

7/1253

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : Mehmet S. KESİMOĞLU
Kırklareli Milletvekili

Esas No : 7/1253- 3196

SORU) Ayçiçeği günümüzün en önemli yağ bitkilerinden biridir. Ülkemizde yıllara göre değişmekle birlikte yaklaşık 600.000 hektar alanda ayçiçeği tarımı yapılmaktadır. Ülkemizdeki ayçiçeği alanlarının %73'ü Trakya- Marmara bölgesindedir. Ayçiçeğinin yoğun olarak üretildiği bölgelerde mayıs ayından itibaren hiç yağış olmamış, bu durum ürün ve verim kaybına neden olmuştur. Buğday-ayçiçeği arasındaki fiyat paritesinin ayçiçeği aleyhine bozulması Trakya'da ayçiçeği alanlarının %20 azalmasına neden olmuştur. Yüksek faizler, artan girdi fiyatları karşısında 460 bin lira olarak açıklanan ayçiçeği fiyatları, ortalama olarak 550-570 bin lira olan maliyetlerin altında kalmıştır. Diğer taraftan, düşük gümrük vergileri ve dolar kurunun da düşmesi ile ucuz ithal edilen ayçiçeği ve ayçiçeği yağı karşısında ayçiçeği üreticileri haksız bir rekabet ile karşı karşıya kalmış ve bu durumdan olumsuz etkilenmişlerdir. Bu durumda, ithalatın kontrollü bir şekilde azaltılarak durdurulması, haksız rekabetin önlenmesi ve yerli üreticilerin desteklenmesi gerekir.

Bu anlamda ayçiçeği ithalatını azaltmayı ve durdurmayı düşünüyor musunuz? Ayçiçeği üreticilerinin mağduriyetlerini gidermeye yönelik düzenlemeler yapmayı düşünüyor musunuz? Eğer düşünüyorsanız hangi düzenlemeleri ve ne zaman yapmayı planlıyorsunuz?

CEVAP)

Ülkemiz Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ)'nün bir üyesi olup, tarımsal ürünlerin uluslararası ticaretine ilişkin kuralları içeren DTÖ ve eki anlaşmaları 1995 yılında yürürlüğe girmiştir. Anlaşmanın bir parçası olan Sağlık ve Bitki Sağlığı Anlaşması kapsamında ithalat sırasında tarım ürünlerinin sağlık denetimleri yapılmaktadır. Bu koruma tedbirlerinin ötesinde, herhangi bir ürünün ithalatının fiilen durdurulması DTÖ hükümlerine ters düşmektedir.

Ülkemiz, yerli üreticiyi ve üretimi korumak için taahhüt programımız çerçevesinde gümrük oranlarını tespit edip uygulamaktadır. Nitekim; Dış Ticaret ve Gümrük Müsteşarlıkları ile yapılan yazışmalarda, ülkemizde önemli miktarlarda üretimi olan ürünlerde uygulanan vergi oranlarının uygulanabilecek en yüksek düzeye (halihazırda konsolide edilen miktarlarda bulunmayan gümrük vergisi oranlarının DTÖ'ne konsolide edilen miktarlara) çıkarılması hususunda uygun görüş bildirilmektedir. Söz konusu ürünlerde uygulanan gümrük vergisi oranları, 16 Eylül 2003 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 2003/6118 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile, ayçiçeği tohumunda %12'den %20'ye, ayçiçeği tohumu yağında ise %30'dan %36,4'e çıkarılmıştır.

Ayçiçeği ithalatı 2000 yılında 484 bin ton, 2001 yılında 182 bin ton, 2002 yılında 129 bin ton, 2003 yılında (Ocak- Temmuz döneminde) 92 bin ton seviyelerinde gerçekleşmiş olup, son yıllardaki trendin azalma eğiliminde olduğu görülmektedir. Ayrıca, 2000 yılında 49 ton, 2001 yılında 17 ton ve 2002 yılında ise

177 ton ayçiçeği tohumluğu ithal edilmiştir. Üretim amaçlı ayçiçeği tohumluğu ihtiyacı dikkate alındığında yapılan ithalatın ülke ihtiyacının üzerinde olmadığı görülmektedir.

Yağlı tohumlu bitkilerin yerli üretiminin ülkemiz tüketimine yetecek seviyeye getirilmesi için prim uygulamalarına öncelikli olarak devam edilmektedir. Bu kapsamda, 2002 yılı ürünleri yağlı tohumlara tahsis edilen 264 Trilyon TL kaynağın; beher kg başına 85.000 TL olmak üzere 55 Trilyon TL'lık kısmı ayçiçeği için kullandırılmakta olup, ödemeler halen devam etmektedir.

Ayrıca; kütlü pamuk, yağlık ayçiçeği, zeytinyağı, soya fasulyesi ve kanola 2003 yılı ürünlerine destekleme primi ödenmesine dair 2003/6197 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı 01.10.2003 tarih ve 25246 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmış olup, yapılacak destekleme ödemelerine esas olacak Uygulama Tebliğleri çalışmaları başlatılmıştır.

Ayçiçeği üreticilerine ödenecek prim miktarının belirlenmesinde; ilgili yılın üretim maliyetine üretici kar marjı ilave edilerek tespit edilen hedef fiyat ile ithal maliyeti arasındaki fark destekleme primi olarak öngörülmektedir. Ayrıca, yapılan değerlendirmelerde bütçe imkanları da dikkate alınmaktadır.